

LESJA KOMMUNE

Postboks 53

2671 LESJA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marianne Wiken, 62 55 10 74

Lovlighetskontroll - Lesja kommune - vedtak om felles ungdomsskole for Lesja og Lesjaskog - stadfestet

Det vises til oversendelse fra Lesja kommune av 22.01.2025 av sak om lovlighetskontroll.

Statsforvalterens vedtak

Statsforvalterens lovlighetskontroll har ikke avdekket feil ved Lesja kommunestyrets vedtak av 12.12.2024 i sak 63/2024 punkt 6 som gjør det ugyldig jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd. Dette betyr at kommunens vedtak er lovlig.

1. Sakens bakgrunn

Kommunestyret i Lesja kommune fattet 12.12.2024 vedtak i sak 63/2024 «Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028». Kommunestyrerepresentantene Eivind Bakken, Audny Bakken, Anne Olea Bakken, Tor Marius Sanden og Erik Slettahaug framsatte den 30.12.2024 krav om lovlighetskontroll av vedtaket.

Kravet om lovlighetskontroll gjelder vedtakets punkt 6, som lyder slik:

«Det etableres en felles ungdomsskole for Lesja og Lesjaskog på Lesja skule fra skolestart 2025.»

Lovlighetsklagen ble behandlet av kommunestyret den 22.01.2025 i sak 1/2025. Vedtaket ble opprettholdt, og saken ble oversendt Statsforvalteren i Innlandet for lovlighetskontroll.

Klagerne har i hovedsak anført at saken ikke er tilstrekkelig opplyst og utredet på flere punkter før vedtaket ble fattet, herunder at saken ikke er blitt behandlet som egen sak, og at det er grunnleggende svakheter knyttet til høringsprosessen. Den anføres også at det har ikke kommet fram hvilken vekt barnets beste har fått i totalvurderingen. Videre peker klagerne på at det ikke er framlagt et helhetlig bilde av de økonomiske konsekvensene, og at de økonomiske anslagene saken baserer seg på inneholder flere feil, unøyaktigheter og mangler gjennomgående kvalitetssikring.

Det vises ellers til det som kommer fram av saksdokumentene.

Statsforvalteren har i behandlingen av saken gjennomgått dokumentene oversendt av kommunen, samt dokumenter som er tilgjengelig på kommunens nettsider i forbindelse med saken. Statsforvalteren har i perioden 07.05.2025 -12.05.2025 også mottatt 22 brev og e-poster med merknader fra foreldre til barn som er elever ved Lesjaskog skule, hvorav en av dem også er kommunestyremedlem og ansatt i kommunen. I tillegg mottok vi uttalelse fra FAU ved Lesjaskog skule den 15.05.2025. Her uttrykkes det blant annet misnøye med høringsprosessen og at hensynet til barnets beste ikke er vektlagt. Alle innspillene er lest og tatt i betraktning i vurderingen.

2. Statsforvalterens vurdering

2.1 Vilkårene for lovlighetskontroll og hva vi kan prøve

Etter kommuneloven § 27-1 kan «tre eller flere medlemmer av kommunestyret» sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er «lovlig». Myndigheten for å behandle lovlighetskontrollkrav er for kommunene delegert til Statsforvalteren.¹

Avgjørelsen i sak 63/2024 er et «endelig vedtak» etter kommuneloven § 27-2 første ledd bokstav a). Kravet er fremmet av et tilstrekkelig antall kommunestyremedlemmer, og det er framsatt innenfor lovens frist. Vilkaene for å foreta en lovlighetskontroll er etter dette til stede.

Statsforvalteren kan ikke prøve kommunens avveininger innenfor det frie skjønn, med mindre det foreligger myndighetsmisbruk². Kommunens politiske vurderinger eller hensiktsmessigheten av en avgjørelse kan ikke lovlighetskontrolleres.

Verken opplæringslova, barnehageloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skole- eller barnehagestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole eller en barnehage. Avgjørelser knyttet til skole- og barnehagestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten.

Avgrensing av lovlighetskontrollen

Ved en lovlighetskontroll skal Statsforvalteren ta stilling til om vedtaket

- a) Har et lovlig innhold (materiell kompetanse)
- b) Er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak (personell kompetanse)
- c) Har blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse).

Lovlighetskontrollen kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken, jf. kommuneloven § 27-3 andre ledd.

I denne saken avgrenses lovlighetskontrollen til vedtakets punkt 6, og de anførselene som er tatt opp i saken. Vi oppfatter at anførselene i saken knytter seg til prosessuelle forhold. Statsforvalteren vil derfor ta stilling til om vedtaket har blitt til «på lovlig måte», jf. kommuneloven § 27-2 første ledd bokstav c).

I lovlighetskontrollen anføres det at kommunen ikke har fulgt offentleglova og arkivlova. Det er vist til at et brev fra «Arbeidsgruppe KD2 oppvekst» ble fjernet fra postlista etter kort tid. Denne anførselen faller etter Statsforvalterens oppfatning utenfor lovlighetskontrollen av sak 63/2024 punkt 6. Forhold etter arkivlovgivningen faller uansett innenfor arkivverket sin myndighet.

¹ forskrift av 30.08.2019 nr. 1096 punkt IX.

² Prp. 46 L (2017-2018) kap. 27

2.2 Er vedtaket blitt til på lovlig måte? Rettslige rammer.

Det som kontrolleres her er om saksbehandlingsreglene er blitt fulgt. Dette gjelder alle regler for saksbehandling som kommer fram av kommuneloven og forvaltningsloven, men også eventuelle saksbehandlingsregler i særlovgivningen.

I tillegg må ulovfestede prinsipper for god forvaltningsskikk være fulgt. Det er et ulovfestet forvaltningsrettslig prinsipp at forvaltningen skal treffe vedtak etter at saken har vært behandlet på forsvarlig måte. Forsvarlig saksbehandling krever at en sak er tilstrekkelig opplyst før det blir gjort vedtak. Det følger også av forvaltningsloven § 17 at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtaket treffes. Selv om § 17 etter lovens systematikk bare gjelder direkte for enkeltvedtak, er det ikke tvilsomt at bestemmelsen er uttrykk for et generelt prinsipp om forsvarlig utredning som gjelder for alle forvaltningsavgjørelser.

Prinsippet om at saken skal være forsvarlig utredet er også lovfestet i kommuneloven, som regulerer saksbehandlingen for vedtak som fattes i kommunestyret. Ifølge kommuneloven § 13-1 tredje ledd påhviler ansvaret for at en sak er forsvarlig utredet kommunedirektøren. Denne regelen må sees i sammenheng med kommuneloven § 11-3 fjerde ledd som sier at et folkevalgt organ kan utsette å realitetsbehandle en sak på sakslisten med alminnelig flertall. Dersom et flertall i kommunestyret vurderer at en sak ikke er forsvarlig utredet, vil de kunne fatte vedtak om å utsette saken og pålegge administrasjonen å foreta ytterligere saksforberedelser. Det er lagt til grunn at det er det folkevalgte organet, her kommunestyret, som må avgjøre om saken er godt nok utredet før det fattes vedtak.

Saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Om bestemmelsen i kommuneloven § 13-1 tredje ledd framgår det av forarbeidene³:

«Hva som ligger i kravet til forsvarlig utredning utover presiseringen som foreslås tatt inn, må i det vesentlige være opp til det folkevalgte organet å vurdere. Departementet kan ikke gi retningslinjer eller andre føringer for en slik vurdering. Hva som er forsvarlig vil blant annet kunne avhenge av sakens karakter, kompleksitet, tid til rådighet for utredningen og så videre. Dette betyr at hvis det folkevalgte organet faktisk realitetsbehandler en sak, må det implisitt legges til grunn at organet vurderte det slik at saken var forsvarlig utredet.»

Det kommer fram av rundskriv fra Utdanningsdirektoratet om behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser⁴ at prinsippet om at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt i en sak om skolenedleggelse, blant annet betyr at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen før et vedtak treffes. Spørsmål om skolestruktur og nedleggelse av en skole vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Skolens samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, bør derfor få anledning til å uttale seg når det gjelder vedtak om skolestruktur. Andre som bør få anledning til å uttale seg i slike saker kan være fagforeningene for de ansatte ved skolen, grendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse av saken. Videre bør andre brukere av skolen som vil bli påvirket av nedleggelse, andre brukerorganer ved skolene, for eksempel skolemiljøutvalg og elevråd, og samarbeidsutvalg eller foreldreråd ved andre skoler som berøres få mulighet til å uttale seg.

2.3 Kort om saksutredningen i Lesja kommune

I kommunestyremøtet 14.12.2023 i sak om budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 ble det vedtatt at kommunedirektøren skulle legge fram forslag om reduserte økonomiske rammer for oppvekst

³ Prop. 46 L (2017–2018) side 62

⁴ [Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser | udir.no](#)

med 1,8 millioner i 2025. Kommunedirektøren skulle starte arbeidet med å utrede kostnadsreducerende tiltak, inkludert strukturendringer og omfanget av kommunale tjenester.

I kommunestyremøte den 19.06.2024 i sak om Økonomiplan 2025-2028 ble det vedtatt at kommunedirektøren skulle legge fram forslag til økonomiplan med reduserte rammer for helse og oppvekst på 2,5 millioner i 2025 og 2,5 millioner i 2026. Kommunedirektøren ble gitt fullmakt til å fortsette arbeidet vedrørende struktur innenfor helse og oppvekst. Rapporten «Analyse og kvalitetsutvikling» fra Agenda Kaupang, bestilt fra kommunedirektøren ble framlagt for kommunestyret i juni 2024. Bakgrunnen var at kommunen ønsket å få en overordnet oversikt over ressursbruk og kvalitet for kommunens tjenester. Agenda Kaupang anbefalte at Lesja kommune satte i gang et utredningsarbeid med å se på framtidig organisering av grunnskolen i kommunen.

Kommunen opprettet en prosjektgruppe i samarbeid med Agenda Kaupang. Agenda Kaupang har utarbeidet rapporten: «Utredning felles ungdomstrinn og felles ledelse i grunnskolen» av 17.11.2024, som er lagt fram som vedlegg til saksframlegget i sak 63/2024.

Utredningen har sett på to løsninger som kan bidra til en framtidig bærekraftig organisering av skolene i Lesja kommune. Den ene løsningen er felles ungdomstrinn, hvor disse alternativene ble utredet:

- beholde dagens modell, med separate ungdomstrinn ved Lesja skule og Lesjaskog skule
- slå sammen ungdomstrinnet og samle alle elever på én av skolene

Den andre løsningen som ble sett på var felles ledelse på begge skolene.

Som en del av utredningen til Agenda Kaupang ble det i oktober og november 2024 gjennomført intervjuer med representanter fra ulike grupper, inkludert FAU ved begge skolene, elevrådene ved begge skolene, hovedtillitsvalgt i Utdanningsforbundet, plasstillitsvalgt ved Lesjaskog, rektorene på begge skolene og teknisk sjef. Det sies i rapporten at i tillegg har alle involverte hatt anledning til å sende skriftlige innspill for å sikre at nødvendige perspektiver og fakta er inkludert i vurderingen.

Kommunen sendte ut et brev til foreldre og barnehager i Lesja kommune av 15.11.2024. Her står det blant annet at: *«Vi ønsker å informere dere om den pågående utredningen av framtidig organisering av grunnskolene i kommunen. Bakgrunnen for dette arbeidet er å se på tiltak som kan bidra til sikre en bærekraftig skole som kan ivareta kvaliteten på undervisningen og samtidig håndtere de økonomiske utfordringene kommunen står overfor. I utredningen vil ulike alternativer bli vurdert, inkludert felles ledelse for Lesja og Lesjaskog skoler, sammenslåing av ungdomstrinnet. (...) Deres innspill er viktig for å forstå de ulike perspektivene på hvordan en eventuell ny struktur kan påvirke elevenes hverdag, læringsmiljøet og lokalsamfunnet. (...)»*

Livsløpsutvalgets og forvaltningsutvalget behandlet saken om budsjett og økonomiplan 25.11.2024. Eldrerådet og ungdomsrådet behandlet saken 26.11.2024, mens formannskapet behandlet saken i møte den 27.11.2024. Punktet om felles ungdomsskole for Lesja og Lesjaskog på Lesja skule fra skolestart 2025, ble spesielt nevnt i vedtakene til de nevnte organene, med unntak av livsløpsutvalget som tok saken om budsjett og økonomiplan til underretning i sin helhet.

Den 19. 11.2024 ble saksdokumentene sendt ut til formannskapets medlemmer, og samtidig gjort tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Budsjett- og økonomiplansaken var lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 27.11.2024 til 12.12.2024 kl.8.

Den 20.11.2024 ble det holdt et åpent folkemøte om sammenslåing av ungdomstrinnet. Dette møtet var informert om i brevet til foreldrene av 15.11.2024.

2.4 Statsforvalterens vurdering av saken om er forsvarlig utredet

Den overordnede problemstillingen er om kravet til forsvarlig utredning var oppfylt da kommunestyret behandlet saken og traff vedtak 12.12.2024. Det er særlig de berørte sin rett til medvirkning i prosessen fram mot vedtak og kommunens vurdering av barnets (elevens) beste som i den forbindelse må vurderes nærmere, se punkt 2.4.2 og punkt 2.4.3 nedenfor.

2.4.1 Anførsler om at saken ikke ble behandlet i egen sak

Det er vist til i lovlighetsklagen at vedtaket felles ungdomstrinn ikke ble behandlet som egen sak, men som en del av saken om budsjett og økonomiplan. Det anføres at dette taler for at de ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper ikke er fulgt.

Statsforvalterens kommentarer til dette er at kommunen kan behandle sak om skolestruktur i forbindelse med sak om budsjett og økonomiplan. Dette er i seg selv ikke avgjørende for om saken er forsvarlig utredet. Saken blir imidlertid ikke like synlig for innbyggerne som om den hadde blitt behandlet i egen sak om skolestruktur.

2.4.2 Barnets stemme

Barnekonvensjonen stiller krav til hvordan forvaltningen forbereder en sak. Som nevnt ovenfor må forvaltningen sørge for at en sak er forsvarlig utredet, før de kan treffe en avgjørelse. Når barn er part i en sak, følger det av forvaltningsloven at forvaltningen må sørge for at barnet har fått muligheten til å gi uttrykk for sin mening og at barnets mening skal tillegges vekt. Høring av elevene er dermed en sentral del av ansvaret for å opplyse saken.

I klagen uttales det at det har vært knappe muligheter for berørte parter å komme med innspill og det vises til at brev til alle foreldre med barn i barnehage og skole ble sendt ut to dager før rapporten ble ferdigstilt.

En gjennomgang av dokumentene i saken for å se på hvordan barnets stemme/syn har kommet fram i utredningen, viser følgende tiltak:

- Det er gjennomført intervjuer med FAU ved begge skolene 24.10.2024.
- Det ble gjennomført intervjuer av elevrådene ved begge skolene.
- Ungdomsrådet har behandlet saken 26.11.2024.
- En elev ved Lesjaskog skule har kommet med skriftlig innspill i høringsperioden for økonomiplan og budsjett.

Gjennom intervjuene kommer det fram bekymring for lang reisevei for elevene fra Lesjaskog dersom det blir felles ungdomstrinn ved Lesja skule. En flytting av skolen kan oppleves som belastende og påvirke både trivsel og trygghet for elevene. Det er også bekymring for at muligheten for å delta på fritidsaktiviteter blir mindre på grunn av lang reisevei til og fra skolen.

Lesja ungdomsråd drøftet sammenslåing av ungdomstrinnet og hadde flere innspill og synspunkter på denne saken. De foreslo å utsette skulestruktursaken/ felles ledelse av skolene til sak om kommunesammenslåing er klar for å unngå ytterligere endring i struktur ved kommunesammenslåing. De viser videre til at elevtallet på Lesjaskog er omtrent uendret, mens det er på Lesja elevnedgangen er størst.

I klagen er det uttalt at det har vært klare og grunnleggende svakheter knyttet til høringsprosessene. Det vises til at brevet til foreldrene ble utarbeidet etter at konklusjonen var klar, samt at det manglet både klar informasjon om saken, samt informasjon om hvor innspill kunne sendes eller fristen for dette. Den korte høringsfristen i budsjettsaken og det faktum at høringsfristen gikk ut samme dag som kommunestyremøtet, underbygger dette.

Kommunen viser til den involvering de har hatt med berørte parter i perioden, herunder intervju med elevråd og FAU 28.10.2024.

Statsforvalteren vil bemerke at det å innhente barnets stemme i en sak som berører så mange barn nødvendigvis må skje gjennom et utvalg av barn som er berørt. Barnets stemme kan også høres gjennom foreldre. Statsforvalteren vurderer at selv om det er forståelig at innbyggere opplever at høringsprosessen ikke har vært god, så har Lesja kommune innhentet barnas stemme gjennom samtaler med elevråd og FAU, samt at ungdomsrådet har behandlet saken og kommet med innspill.

2.4.3 Hensynet til barnets beste

Hensynet til barnet/eleven skal være vurdert og hensyntatt i alle saker som omhandler barn. Kommunen skal utrede og legge vekt på hensynet til barnets beste i en avgjørelse om skolenedleggelser. Det følger av Grunnlovens § 104 og Barnevernkonvensjonen artikkel 3 nr. 1.

I en forvaltningsavgjørelse må kommunen vise hvordan barnets beste er identifisert og veid opp mot andre hensyn. Bestemmelsen om barnets beste er en saksbehandlingsregel.

Lesja kommune har beskrevet utfordringene for oppvekstsektoren i tekstdelen av økonomiplanen knyttet til betydelig nedgang i antall barn i barnehage og skolene. De vurderer at dersom dagens skolestruktur skal opprettholdes og med reduserte inntekter i økonomiplanperioden, vil det bli nødvendig å organisere en skoledrift med kun lovpålagte oppgaver og fjerne årsverk som bl.a. barne- og ungdomskontakt og spesialpedagogkoordinator og redusere ressurser til teamledere, rådgivere og kontaktlærere til et minimumsnivå.

I klagen er det uttalt at det ikke har vært noen egen prosess med barn og unge og deres foreldre, barnas interesser er ikke kartlagt og det kommer ikke fram hvilken vekt barnets beste har fått i totalvurderingen.

Dokumentasjonen i saken viser at barnets beste er identifisert og vurdert i flere sammenhenger, og i forhold til ulike momenter. I Agenda Kaupang sin rapport er det vist til at det i intervjuene er uttrykt bekymring for at endret skolestruktur vil gi lang reisevei, særlig for elevene fra Lesjaskog, og at dette kan gjøre det vanskeligere for elever å delta i sosiale aktiviteter som fotball, korps, speider, kor og ski. Det blir også uttalt hvor viktig arbeidslivsfaget ved Lesjaskog er, der elever får mulighet til å tilbringe en dag i uka i lokale bedrifter og at dette kan gå tapt ved en flytting. Det er videre en bekymring for hvordan overgangen fra Lesjaskog til et etablert elevmiljø på Lesja, der elevene har gått sammen i syv år, vil bli. Det er på den andre side uttalt at en sammenslåing vil gi større elevmiljø, bedre sosial dynamikk og flere muligheter for vennskap. Samling av ungdomstrinnet vil kunne være fordelaktig for læringsmiljøet og gi større fagmiljø for lærerne.

Kommunen har vurdert de ulemper som endret skolestruktur vil ha for skoleskyssen og viser til at sammenslåing av ungdomstrinn vil gi lang skolevei for elevene fra Lesjaskog. Lang skolevei kan påvirke elevens daglige rutiner og svekke deres tilknytning til nærmiljøet. De framhever også at dette er særlig kritisk på ungdomstrinnet, der sosiale rammer er avgjørende for både læring og trivsel. Det er derfor nødvendig å iverksette tiltak som ivaretar elevenes behov for tilhørighet og trivsel. Det er

uttalt i rapporten at skoleskyss må vurderes nøye, med fokus på tilrettelegging for at elevene fortsatt kan delta i aktiviteter i sitt nærområde. I den politiske behandlingen av saken ble det også vedtatt at kommunen skal tilstrebe å oppnå en reisetid på under 45 minutter fra bussholdeplass til skolen.

En samling av ungdomstrinnet vil kunne medføre et svekket sosialt miljø for barnetrinnet. Kommunen anbefaler derfor å utrede muligheter for å etablere et oppvekstsenter i Lesjaskog der barnehagen og barneskolen samlokaliseres.

Det er videre vurdert at et større elevmiljø gir større variasjoner og øker sannsynligheten for at ungdommer finner venner med samme interesser, både innenfor og på tvers av årstrinn. På den andre siden kan et lite elevmiljø gi god oversikt og trygge rammer, noe som også er viktig for trivselen.

Lesja kommune har lagt vekt på at det å samle ungdomstrinnet vil gi en mer effektiv ressursbruk for å unngå uønskede kutt i tjenestetilbudet på skolen. En samling vil gi et større fagmiljø som kan styrke både undervisningskvaliteten og det sosiale miljøet. Ved å samle lærere og spesialrom på ett sted, vil kunne og bedre faglig dekning og mer tilpasset undervisning. Det er også lagt vekt på at Lesjaskog skule med sine 21 elever på ungdomstrinnet er svært liten og at det på få år forventes at elevtallet på ungdomstrinnet ved Lesja skule vil synke fra 70 til 50 elever.

Kommunen har vurdert at selv om noen elever vil få lengre reisevei, vurderes det som viktigst å sikre et godt sosialt miljø som kan bidra til trygghet og stabilitet i en sårbar aldersgruppe. Lengre skolevei kan være utfordrende for enkelte elever, men dette balanseres av fordelene ved et større elevmiljø med flere sosiale relasjoner og læringsmuligheter.

Statsforvalteren vurderer at kravet om at kommunen skal vurdere og ta hensyn til hva som er best for barnet/eleven kan ivaretas selv om dette ikke eksplisitt kommer fram av saksframlegget. Det avgjørende er at avgjørelsen tas på bakgrunn av dokumenter der barnets beste er identifisert og veid opp mot andre hensyn. Når dette er kommet fram av sluttrapporten, vil dette være tilstrekkelig til å konkludere med at kommunen har hensyntatt barnets beste ved avgjørelsen.

Etter en gjennomgang av sakens dokumenter er Statsforvalterens vurdering at Lesja kommune har sikret en forsvarlig håndtering av hensynet til barnets beste og at barnets stemme har kommet fram i saken. Barnets beste som et grunnleggende hensyn er vurdert i utredningen. Det har vært lagt til rette for å høre elevene og få med deres tanker og innspill før saken ble politisk behandlet.

2.4.4 Medvirkningsprosessen

Spørsmålet her er om det har vært en medvirkningsprosess som har sikret at kommunestyret har fått rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen.

Kommunen har ikke eksplisitt sendt saken om endring av skolestrukturen «ut på høring», mens saken om budsjett og økonomiplan ble lagt ut til offentlig ettersyn med 14 dagers frist for innspill. Det har imidlertid vært mulig å komme med innspill og spørsmål på folkemøtet, og det har også vært anledning til å sende inn skriftlige innspill til kommunen, selv om tiden har vært knapp.

Fire uttalelser som omhandler skolestrukturen er lagt ved saksdokumentene til kommunestyresaken. En av disse er fra en privatperson, en er fra klubben i Utdanningsforbundet ved Lesjaskog skule, en er fra en elev ved Lesjaskog skule, og en er uten avsender. At det ikke var et større antall innspill om skolestrukturen *kan* underbygge at det ikke har vært klart nok at det skulle

fattes vedtak om skolestrukturen den 12.12.2024, slik det hevdes i lovlighetsklagen. Knapptid kan også være en årsak til det begrensede antall innspill.

Som det framgår av Utdanningsdirektoratets rundskriv skal saken være forsvarlig klarlagt før avgjørelsen blir tatt. Det er ulike måter å sikre medvirkning i en skolestrukturensak, og høring er en av dem. Utdanningsdirektoratet viser i sitt rundskriv til at Justis – og beredskapsdepartementet anbefaler to måneders frist for uttalelser, men det er ingen rettsbindende frist.⁵ Det er framhevet i rundskrivet fra Utdanningsdirektoratet at anbefalingene i rundskrivet kun er «bør» - regler. Det er altså ingen absolutte rammer eller regelverk om hvem som skal få mulighet til å medvirke, og på hvilken måte det skal skje.

Det er også vist til i lovlighetsklagen at det ikke er skrevet referater fra intervjuene Agenda Kaupang har foretatt. Det er imidlertid gjort en oppsummering av innspill som har kommet fram fra informanter i intervju, samtaler og e-post i rapporten fra Agenda Kaupang punkt 5. Agenda Kaupang har brev vedrørende lovlighetskontrollen skrevet at: *«Det er ikke vanlig praksis fra for Agenda Kaupang at man lager referater fra intervjuer i slike saker. Dette begrunnes ut fra at en ønsker å anonymisere og beskytte datakildene i størst mulig grad. Samtidig er alle innspill fra intervjuer og i prosjektgruppe beskrevet tydelig i rapporten. I tillegg til det som står i rapporten, er innholdet i tilbakemeldingene også presentert for kommunestyre, ledergruppa og i folkemøte. Det er også verdt å nevne at alle respondenter har hatt anledning til å sende skriftlig innspill i etterkant av intervjuene.»*

Statsforvalterens vurdering er at kommunestyret fått informasjon om synspunktene som har kommet fram i utredningen.

Videre er det anført i lovlighetsklagen at det ikke klart om innstillingen fra ungdomsrådet ble oversendt til kommunestyret. Statsforvalteren bemerker til dette at alle saksprotokollen de ovennevnte møtene i livsløpsutvalget, forvaltningsutvalget, eldrerådet og ungdomsrådet var vedlagt saksutredningen til kommunestyret. Synspunktene deres var dermed kjent for kommunestyret når det fattet vedtaket.

Det sentrale i denne sammenhengen er «barnets stemme», som vi anser at har kommet fram på en forsvarlig måte i saken, se vurderingen ovenfor under punkt 2.4.2. Ansatte ved skolene har også fått mulighet til å medvirke via intervju av tillitsvalgte. I tillegg har rektorene blitt intervjuet. Selv om det ikke er gjennomført en eksplisitt høringsprosess i skolestrukturensaken, og det kunne kommet fram synspunkter fra flere dersom dette hadde blitt gjort, er vår vurdering at kommunestyret har fått rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen.

2.4.4 Utredning av økonomiske konsekvenser

Det er blant annet anført i lovlighetsklagen at de økonomiske anslagene saken baserer seg på inneholder flere feil, unøyaktigheter og mangler gjennomgående kvalitetssikring. For eksempel er de anslåtte besparelsene på 2,5 MNOK ikke kvalitetssikret av økonomisjefen i kommunen. Oppsummert hevdes det at den antatte besparelsen høyst usikker, og det er vanskelig å vite hva tallet baserer seg på. Samtidig er det flere utgiftsposter knyttet til endringer som ikke er vurdert i det hele tatt.

Statsforvalteren kan ikke se at det kommer fram opplysninger som tilsier at tallmaterialet ikke er forsvarlig utredet. Vi har her lagt vekt på at kommunestyret selv har vurdert at saken er forsvarlig

⁵ [Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser | udir.no](https://udir.no/om-udir/utredning-av-saker-om-skolenedleggelse-og-kretsgrenser)

utredet. Kommunestyret kunne ha valgt å utsette saken til et senere møte for å få en tilleggsutredning, dersom de mente at de ikke visste nok om saken.

2.5 Oppsummering

Endring av skolestruktur er av de sakene som engasjerer mest i en kommune. Da er det viktig at det informeres godt og at berørte får anledning til å uttale seg. Statsforvalteren vil i den sammenheng bemerke at når en sak om endring av skolestruktur behandles i forbindelse med en budsjettsak, er ikke saken like tilgjengelig for innbyggerne som hvis den hadde vært fremmet som egen sak. Da er det viktig at kommunen på annen måte informerer godt. Det kunne blitt gjort ved å publisere en egen sak på kommunens hjemmeside, for å synliggjøre prosessen og gjøre den mer åpen og tilgjengelig for innbyggerne. Videre er det en svakhet ved medvirkningsprosessen at det ikke ble gjennomført en egen høringsprosess i skolesaken i tråd med anbefalingene i Utdanningsdirektoratets rundskriv. Dette ville kunnet skape bedre tillit til prosessen og avgjørelsen blant kommunens innbyggere. Vi har likevel kommet til at informasjonen som kommunestyret ble forelagt før behandlingen av saken var tilstrekkelig til at de folkevalgte hadde forsvarlig kjennskap til sentrale konsekvenser for elevene, og til synspunktene til de som ble berørt av skolenedleggelsene. Videre anser vi at barnets beste som et grunnleggende hensyn er vurdert i utredningen.

Etter en samlet vurdering er Statsforvalterens vurdering at saken var forsvarlig utredet og opplyst da kommunestyret fattet vedtaket.

Statsforvalteren mener på bakgrunn av dette at vedtaket har blitt til på lovlig måte, jf. kommuneloven § 27-3 første ledd bokstav c.

Konklusjon:

Statsforvalterens lovlighetskontroll har ikke avdekket feil ved Lesja kommunestyrets vedtak av 12.12.2024 i sak 63/2024 punkt 6 som gjør det ugyldig jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd. Dette betyr at kommunens vedtak er lovlig.

Statsforvalterens vedtak i saken er endelig og kan ikke påklages.⁶

Med hilsen

Katrine Tømmerdal Nordby (e.f.)
fungerende avdelingsdirektør

Marianne Wiken
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Eivind Bakken
Audny Bakken
Anne Olea Bakken
Tor Marius Sanden
Erik Slettahaug

⁶ Veilederen «Lovlighetskontroll etter kommuneloven § 59», utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet 21. oktober 2013 (H-2299), punkt 6.1 og 8.1.